

перешкоди на його шляху може лише тілесно і морально сильна людина. В цьому полягає зміст життя як свободи вибору, що надається з народження людині Творцем: вибудувати чи знівечити його (Августин Блаженний).

Висновок. Необхідність сучасної «філософії спорту» обумовлюється, тим, що вона має, по-перше, завершити становлення фізкультурно-спортивної галузі знань в специфічну і своєрідну сферу загального наукознавства; по-друге, сприяти систематизації існуючого понятійно-категоріального апарату в природничому і гуманітарному аналізі фізкультурно-спортивної діяльності і, по-третє, наповнити новим змістом ідеали спорту, посилюючи суспільну значущість життєдіяльності спортсменів як особливої категорії людей, а тих, хто займається фізичним вихованням, презентувати як діячів культури.

Тетяна Іванова,

ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая»

(м. Київ, Україна)

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

В умовах інтеграції України у світовий простір важливе місце посідає інтернаціоналізація вищої освіти шляхом формування єдиного освітнього простору, що досягається зближенням підходів щодо організації освітніх процесів у різних країнах, створення дворівневої системи «бакалавр – магістр», системи накопичення та переведення залікових одиниць («кредитів»), а також через визнання документів про вищу освіту інших країн.

Спільний європейський освітній простір сприяє розвитку академічної мобільності як студентів, так і професорсько-викладацького складу. Це дає можливість професійній самореалізації, передбачає отримання паралельної освіти, оновлення змісту навчання, свободу вибору індивідуальної програми, посилення творчої та самостійної складової навчання, демократію у відносинах «викладач – студент», прозорість вступного випробування, підвищує якість трудових ресурсів, володіння мовою, навички інтеграції в культурний простір інших країн.

Основними видами академічної мобільності виступає внутрішня академічна мобільність (у ВНЗ України), міжнародна академічна мобільність (у ВНЗ поза межами України), групова академічна мобільність (група учасників освітнього процесу у ВНЗ-партнерах), індивідуальна академічна мобільність (індивідуальний порядок учасників

освітнього процесу у ВНЗ-партнерах) та ініціативна академічна мобільність (реалізація індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм, у рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо).

Право на участь у програмах академічної мобільності мають студенти освітніх рівнів молодшого бакалавра та бакалавра (починаючи з другого курсу), магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

Формами академічної мобільності для студентів вищих навчальних закладів є навчання за програмами студентського обміну у вищому навчальному закладі-партнері, навчання за спільними освітніми програмами, мовні і наукові стажування, навчальна (дослідницька, виробнича) практика, участь у літніх школах, участь у конференціях, семінарах тощо. Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників є участь у семінарах, наукових школах і конференціях та інше; у спільних проектах; в освітній діяльності приймаючої сторони; вивчення досвіду приймаючої сторони; встановлення партнерських відносин тощо.

Академічна мобільність студентів – це можливість упродовж періоду навчання провчитись один або більше семестрів в іншому вищому навчальному закладі, де готують фахівців з цієї ж спеціальності, із зарахуванням дисциплін (кредитів) та періодів навчання. Вона дозволяє студентам одержати додаткові знання в суміжних галузях; удосконалити рівень володіння іноземною мовою; одержати подвійний диплом зарубіжного університету та вітчизняного ВНЗ; набути професійного досвіду роботи в період проходження практики на зарубіжному підприємстві або під час стажування в науковій лабораторії (центрі); ознайомитися із зарубіжною культурою, історією, вивчити звичаї країни і навчитися розуміти стратегію ведення переговорів.

Останніми роками спостерігається активізація внутрішньої мобільності студентів за рахунок спрощення механізму переведення між вищими навчальними закладами та виконання навчальних програм за системою накопичення кредитів ECTS. Бакалавр приватного ВНЗ має право отримати наступний рівень освіти в іншому навчальному закладі на умовах державного замовлення. Створення механізму системного партнерства сприяло б скоординованості навчання в різних закладах освіти та спрощувало зарахування студентів без академічної заборгованості.

Професійна мобільність професорсько-викладацького складу дає можливість впроваджувати механізм підвищення рівня вітчизняної освіти в країні з урахуванням іноземного досвіду, формувати конкурентоспроможних випускників, реалізовувати європейський принцип «освіта протягом всього життя», постійний творчий пошук, продукування та реалізація креативного мислення. Підвищенню внутрішньої мобільності професорсько-викладацького складу сприяє можливість суміщення посад у різних навчальних закладах. Проте відсутність належного фінансування з боку навчального закладу, відносно низький рівень оплати праці робить цей процес більш спонтанним, незапланованим, ніж в інших країнах.

На жаль, офіційна статистика щодо чисельності українців, які здобувають освіту за кордоном, за якими програмами, хто з них повертається або залишається за її межами, не відображає реального стану зовнішньої мобільності студентів. У десятку країн, де навчаються українці, входять Росія, Німеччина, Польща, США, Франція, Чехія, Італія, Угорщина, Австрія, Великобританія.

Розвитку академічної мобільності в Україні заважають негативні прийняті нові освітні реформи, які не враховують інтереси та потреби молоді, різний рівень життя в Україні та країнах європейського союзу, якість та вартість навчання і проживання, доступність побутових послуг тощо. Гострою проблемою залишається питання працевлаштування випускників. Лише кожний сьомий випускник, що отримав базову вищу освіту («бакалавр»), знайшов роботу, проте не завжди за отриманою спеціальністю.

Зв'язок між отриманим рівнем освіти та рівнем реального доходу також є гострою проблемою вітчизняного ринку праці. В країнах Європи вища освіта піднімає рівень доходів дипломованих фахівців не менш ніж у 1,5–2 рази. В той час, як в Україні диплом іноді розглядається лише як формальне підтвердження рівня освіти, а не як свідчення справжньої професійної кваліфікації.

Повільно розвивається і міжнародна мобільність студентів та викладачів. Цей процес ускладнюється відсутністю достатнього фінансування з боку держави та навчальних закладів. Це фінансування доцільно біло б здійснювати за рахунок коштів навчальних закладів, що направляють своїх студентів та викладачів на стажування або навчання. Проте, на жаль, навчальні заклади не в змозі це забезпечити, як і держава.

Сприяння розвитку як міжнародної, так і вітчизняної академічної мобільності можливе за умови розроблення та вдосконалення нормативно-правової бази, узгодженої з законодавчими положеннями Європейського Союзу та нормами міжнародного права; визначення джерел фінансування

процесу обмінів; створення адаптаційних курсів (мовних, культурних) іноземних студентів тощо.

Список використаних джерел і літератури:

1. Здіорук С. І. Академічна мобільність як фактор інтеграції України в світовий науково-освітній простір [Електронний ресурс] / Здіорук С. І., Богачевська І. В. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1421>. – Назва з екрана.

2. Федорова І. І. Академічна мобільність української студентів сучасного освітнього простору / І. І. Федорова, Я. В. Трофіменко // Вісн. НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2012. – Вип. 2. – С. 139–144.

Галина Калінічева,

ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая»

(м. Київ, Україна)

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

В умовах уніфікації та глобалізації актуалізується проблема збереження та ствердження національної ідентичності, орієнтації на національні пріоритети, цінності та культурні традиції. Інтернаціоналізація вищої освіти детермінує необхідність збереження національної ідентичності вітчизняної освітньої системи. Адже освіта, як соціальний інститут вцілому, і вища освіта зокрема, є соціоутворюючим чинником, що здійснює формування людського капіталу, є важливим фактором розбудови української ідентичності та складовою національної безпеки. Якщо передачу досвіду від покоління до покоління та зміну еліт можна охарактеризувати як горизонтальний канал пошуку ідентичності, то проблему збереження національної ідентичності освіти в контексті інтернаціоналізації доцільно розглядати як вертикальний вектор, від загального до індивідуального.

Метою нашої наукової розвідки є визначення проблем та засад збереження національної ідентичності вищої освіти України у процесі інтернаціоналізації, який ставить на порядок денний необхідність змістовного оновлення національної системи вищої освіти відповідно до вимог сучасного суспільства.

Інтернаціоналізація освіти є культурним феноменом, що дозволяє виявити глибинні напрями розвитку сучасної освіти в світі з урахуванням культури і традицій, і тому стає важливою складовою освітньої політики більшості країн. Складовими процесу інтернаціоналізації освіти є розширення доступності вищої освіти, універсальність знань, поява